

PM till utbildningsmaterial om Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar

Modul 05: Att stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion

Utbildningsmaterialet är tänkt att vara ett stöd till dig som ska planera och genomföra utbildningar i ämnesområden kopplade till Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Materialet är tänkt att användas i sammanhang där deltagare från flera olika organisationer medverkar, t.ex. på lokala och regionala samverkanskurser med ett brett deltagande från samverkande aktörer. Materialet kan även användas internt i egen organisation.

Tidsåtgång: 3,5 timmar inklusive raster.

Målgrupp: Modulen passar dig som ska vara värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) och stödet till denna (ISF-stöd). Denna modul genomförs lämpligen med deltagare från flera aktörer som bedöms kunna ha den rollen det vill säga från MSB, länsstyrelsen och kommuner.

Förkunskaper: För att du ska kunna tillgodogöra dig modulens innehåll bör du ha grundläggande kunskaper om den svenska modellen för hantering av samhällsstörningar, aktörers roller och ansvar, aktörsgemensamma former och kriskommunikation. Antingen genom att du deltagit i modulerna 01-04 eller att du förvärvat motsvarande kunskaper på annat sätt.

Syfte: Syftet är att du får utveckla kunskap om att vara värd för en Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) och stödet till denna (ISF-stöd).

Kunskapsmål:

- Beskriva förutsättningarna för deltagande i, och värdskap för en inriktnings- och samordningsfunktion samt stödet till denna.
- Beskriva aktörers samtidiga ansvar att proaktivt hantera konsekvenserna av samhällsstörningar.

Metod: Föreläsningsavsnitt utifrån modulens powerpointpresentation, enskilda uppgifter och gruppdiskussioner.

Genomförare: Den som planerar och genomför utbildningsmodulen.

Förberedelser för genomförare: www.msb.se/samverkanledning, här finns material om Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Skriv ut ett ex av bild 7, 8, 9, 10, 13, 14 och 15 i A3-format från Powerpointpresentationen och sätt upp på väggen i kurslokalen (för att ge visuell förstärkning).

Skriv ut bild 16 i A4 i ett antal exemplar till gruppdiskussionen om värden.

I tillhörande powerpointpresentation beskrivs syftet med uppgiften eller momentet, se i anteckningsvyn. I presentationen finns det länkar till filmer som ligger på MSB:s Youtube-kanal. På Youtube finns det också extramaterial i form av filmer som du kan välja att visa om du vill.

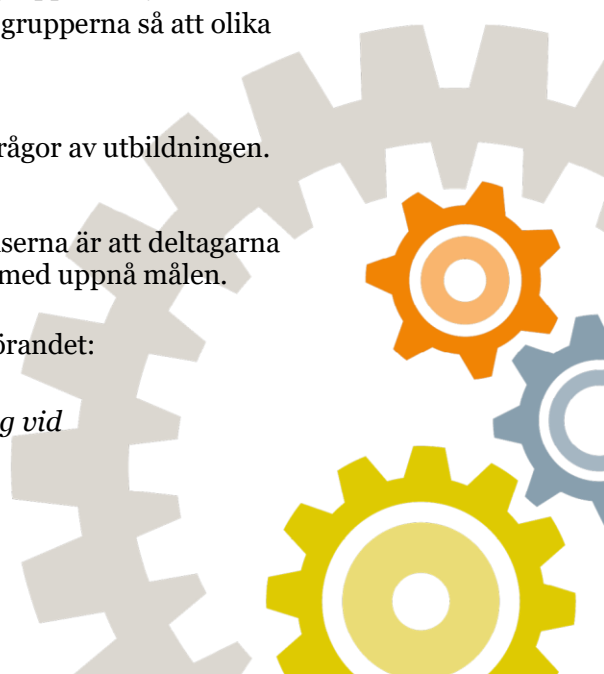
Möblera lokalen i öar med fyra till fem personer per ö/grupp med syfte att snabbt starta upp gruppdiskussioner. Tänk på att mixa grupperna så att olika aktörer representeras.

Längst ner i detta PM finns ett förslag på utvärderingsfrågor av utbildningen.

Förberedelser för deltagare: Syftet med förberedelserna är att deltagarna ska kunna ta del av utbildningen på ett bra sätt och därmed uppnå målen.

Hemuppgift som ska skickas ut i god tid innan genomförandet:

Läs ”*Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar – sammanfattning*” (MSB780)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Läs i boken *"Gemensamma grunder vid samverkan och ledning vid samhällsstörningar"* (MSB777) om arbetssätt i allmänhet och avsnittet som beskriver "att vara värd" i synnerhet; sida 77-85

Program

1. Inledning – 15 min

Inled med att visa utbildningsmodulerna, syftet, målen med denna modul och programmet. Gör en kort presentation av genomförare och deltagare (namn, organisation och arbetsuppgifter vid en samhällsstörning).

2. Repetition av aktörsgemensamma former – 40 min

Inled med att visa filmen Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning med Olof Ekman (längd 4:02 min), bild 7.

[Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning](#)

Fortsätt att föreläsa utifrån bilderna 8–11 och förstärka att det aktörsgemensamma arbetet ska åstadkomma effekt för att möta hjälpbehoven. Det är viktigt att ha förberett former och rutiner för ISK, ISF och stöd till ISF (stödinformation finns i anteckningsvyn).

Syftet med aktörsgemensamma former

Ska leda till beslut och överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning.

- Åstadkomma effekt
- Knytta ihop aktörer - offentliga, privata, frivilliga
- Behovet styr
- Krav på förmåga hos aktörer
- Kontinuitet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Etablera gemensamma former

Kontakt   Inriktnings- och samordningsfunktion   Stöd

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Aktiviera när någon aktör anser att det behövs

En aktör initierar funktionen   Värdorienterad funktioner   Funktionen mötas fysiskt eller virtuellt. Ett stöd sammanhålls.

VERSION 1.0 2016-12-12 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Alla aktörer kan initiera en ISF

- När ISF behövs eller kan behövas på sikt
- Begäran till aktör med geografiskt områdesansvar

Aktörer med geografiskt områdesansvar

- på begäran
- på eget initiativ

Kallelse t.ex. genom

- larmcentral

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Låt deltagarna reflektera två och två i ca 10–15 minuter kring aktörsgemensamma former:

– *Vad innebär detta arbetssätt för din organisation?*

Lyft fram 2–3 diskussioner och gör eventuellt kompletteringar kring vad de olika delarna (ISK, ISF, stöd till ISF) i aktörsgemensamma former innebär.

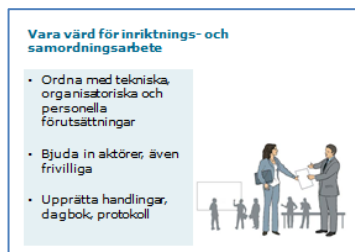
3. Kaffe – 20 min

4. Att stå värd för en ISF – 20 min

Visa bild 13–15 och föreläs om de förhållningssätt som behövs för att vara värd vid en samhällsstörning som en introduktion till ”Att vara värd för en inriktnings- och samordningsfunktion”. Till ditt stöd finns anteckningsvyn.

Visa bild 14–15 och gör en övergripande beskrivning om värskapet för inriktnings- och samordningsarbete vid en samhällsstörning. Till ditt stöd finns anteckningsvyn.

5. Gruppdiskussion 1 – värdskap – ca 45 min

Visa bild 16 och presentera uppgiften. Gruppdiskussion om att vad det innebär att vara värd för inriktnings- och samordningsarbete.

Dela in deltagarna i grupper. Max 6 personer per grupp.
Diskussionsfrågor:

- *Vad är syftet med att ha en värd?*
- *Vilken kompetens behöver värden?*
- *Vilka är värdens uppgifter?*

Grupperna ska diskutera alla frågorna. Tid för diskussionen är ca 30–45 min.

Varje deltagare ska vara beredd att kunna presentera vad de kommit fram till i nästa moment: i gruppdiskussion 2.

5. Paus – 5 min

6. Gruppdiskussion 2 – värdskap – ca 30 min

Tvärgruppsdiskussion. Blanda de olika grupperna och bilda nya grupper och presentera uppgiften, bild 17.

Låt grupperna diskutera likheter/olikheter från föregående gruppdiskussion. Utifrån gruppens diskussion ska ni formulera 3 punkter som ni särskilt vill lyfta upp i storforum, dessa ska skrivas på blädderblocksblad. – 20 minuter

Kort redovisning i storforum.

Avslutningsvis sammanfattar genomföraren och förstärker vad värdskapet innebär, bild 18–20.

7. Reflektion, diskussion – 30 min

Inled med att förstärka modulens fokus.

Tre viktigaste budskapen

Erbjuda funktionell mötesplats.

Stå för struktur och organisering i det aktörsgemensamma arbetet.

Sammankalla ISF och initiera stöd till ISF.

Återkoppla till målen.

Kunskapsmål:

- Beskriva förutsättningarna för deltagande i, och värdskap för, en inriktnings- och samordningsfunktion samt stödet till denna.
- Beskriva aktörers samtidiga ansvar att proaktivt hantera konsekvenserna av samhällsstörningar.

Låt deltagarna fundera enskilt i 5 minuter utifrån följande frågor:

- *Vad tar jag med mig?*
- *Vad behöver vi göra i vår organisation för att kunna vara värd eller bidra till värdskapet för en ISF?*

Låt deltagarna därefter diskutera i mindre grupper (4–5 personer) i ca 15 minuter vad de kommit fram till och skriva ner ett nyckelord för varje fråga som de vill förmedla till övriga.

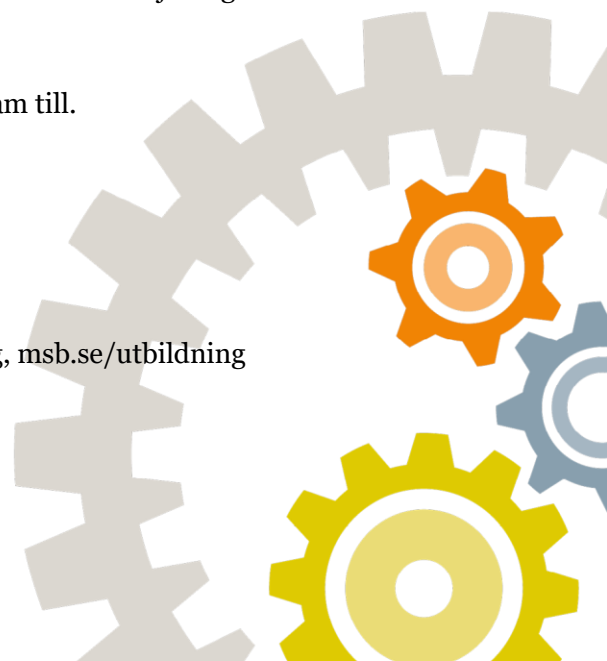
Genomföraren frågar några grupper om vad de kom fram till.

8. Avslutning – 5 min

Tillbakablick på modulerna.

Läs mer, tips om material etc.

Presentation av MSB:s stöd, msb.se/samverkanledning, msb.se/utbildning

Ytterligare filmer

Nedan finner du ytterligare material som du som genomförare kan ta del av innan utbildningen, alternativt visa i samband med eventuella diskussioner eller frågor under utbildningen.

Informationsdelning – en förutsättning för att skapa lägesbilder

Jonas Landgren, forskare på Chalmers Tekniska Högskola, berättar om ett antal rekommenderade arbetssätt som främjar effektiv informationsdelning mellan aktörer.

[Informationsdelning - en förutsättning för att skapa lägesbilder](#)

Samverkanskonferenser

Jonas Landgren, forskare på Chalmers Tekniska Högskola, berättar om betydelsen av strukturerade samverkanskonferenser för att underlätta utbyte av information mellan aktörer vid samhällsstörningar

[Samverkanskonferenser](#)

Utvärderingsfrågor

1. Hur har utbildningens innehåll bidragit till att uppnå målen?
2. Hur har arbetsmetoderna bidragit till att uppnå målen?
3. Hur har föreläsarna bidragit till att uppnå målen?
4. Förslag till förändringar
5. Utifrån ditt perspektiv, vad behöver utvecklas i egen organisation respektive i aktörsgemensamma former?

